

MOTIE
VERWORPEN
§

Motie: vaperen op school verbannen

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2023.

Constateerend dat:

- in toenemende mate jongeren vaperen, al op jonge leeftijd, zelfs al op de basisschool;
- het verboden is om vapes te verkopen aan kinderen onder de 18 jaar;
- desondanks de e-sigaretten via oudere vrienden, dealers of in de winkel te verkrijgen zijn;
- de e-sigaret het roken onder kinderen doet herleven;
- er op schoolpleinen een levendige handel is ontstaan in vapes;
- het niet mogelijk is om een algeheel verbod op scholen te regelen op basis van de APV.

Overwegende dat:

- de meeste kinderen de gevolgen van vaperen onvoldoende kunnen inschatten;
- kinderen wel eens willen experimenteren met een "lekker" smaakje;
- kinderen vaperen onvoldoende zien als "roken" en dus slecht voor de gezondheid;
- kinderen met de "mode" mee willen doen en geen buitenstaander willen zijn;
- in toenemende mate leerlingen verslaafd raken aan vapes;
- vooral het nicotinegehalte in vapes is gevaarlijk omdat het snel verslaafd maakt, schrijft het Trimbos Instituut
- "dealers" handelen in vapes, in de klas, op schoolpleinen en daarbuiten;
- de e-sigaret op korte tijd heel populair is geworden;

Draagt het college op:

- de scholen te bewegen tot het opstellen van een actieplan om vaperen te verbannen op alle (basis-, voortgezet – en middelbare -) scholen in Hengelo;
- een drijvende positieve stimulans te zijn in een samenwerking om onder de scholen zelf tot een actieplan te komen;
- en over het resultaat hierover aan de raad terug te rapporteren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Glenn Dedecker, Lokaal Hengelo – Anders! Hengelo

Hugo Koetsveld, SP

Herbert Capelle, Hengelo Burgers

Bijlage 1- Stiekem vaperen op wc, dealers op schoolplein: leraren en ouders bezorgd (RTL 31-10-2023)

Bijlage 2- Een derde van alle leerlingen op onze school is verslaafd aan de vape (Tubantia 08-09-2023)

Bijlage 3- Veiligheidsbeeld Hengelo 03-04-2023 – Vape.

S151345

Daders van pesten onder scholieren van 12-16 jaar

In het HBSC-onderzoek uit 2021 zijn ook leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs gevraagd naar pestgedrag. In onderzoeken naar pesten en gepest worden, wordt aan kinderen en jongeren zelf gevraagd wat hun ervaringen hiermee zijn. Doordat elk onderzoek het begrip 'pesten' anders definieert, is het moeilijk om de resultaten onderling te vergelijken. Sinds 2001 is het percentage daders van pesten aanzienlijk afgenomen. Dit geldt zowel in het basis- als voortgezet onderwijs. In 2001 zei 7,4 procent van de leerlingen in groep 8 van de basisschool vaak (minstens twee keer per maand) anderen te pesten. In 2021 ging het om 1,8 procent.

In het voortgezet onderwijs komt pesten vaker voor maar ook daar is er sinds 2001 sprake van een aanzienlijke daling. In 2001 zei 11,3 procent van de leerlingen vaak te pesten. In 2021 gaat het om 3,1 procent.

Onder jongens komt pestgedrag meer voor dan onder meisjes. In het basisonderwijs gaat het om respectievelijk 2,4 procent en 1,3 procent. Dit verschil is echter niet significant. In het voortgezet onderwijs is het verschil groter en wel significant. Daar gaat het om respectievelijk 3,7 procent en 1,9 procent van de jongens en meisjes die aangeven minstens twee keer per maand iemand te pesten.

Bijlage 1: Stiekem vaper op wc, dealers op schoolplein: leraren en ouders bezorgd

Door

Karlijn Houterman / Meike van Roosmalen

31 oktober 2023 06:53Aangepast 31 oktober 2023 09:14 **RTL Nieuws**

Ze vaper stiekem op de wc', 'Er wordt in de klas gedeald', 'In groep 7 en 8 wordt al gevaped.' Het zijn uitspraken van ouders en medewerkers van middelbare- en basisscholen. Uit onderzoek van het RTL Nieuwspanel blijkt dat veel kinderen vaper en dat al doen op jonge leeftijd. Ouders en scholen zitten met hun handen in hun haar.

Het is verboden om vapes te verkopen aan kinderen onder de 18 jaar, maar ze krijgen de e-sigaretten eenvoudig via oudere vrienden, dealers, of toch in de winkel. Dat zegt een personeelslid van een middelbare school die meedeelde aan het RTL Nieuwspanel.

Dat die reactie geen uitzondering is, blijkt uit de vele voorbeelden die RTL Nieuws binnenkreeg van medewerkers over vaperende scholieren. "Veel leerlingen doen het, terwijl de docent uit het lokaal is bijvoorbeeld", zegt een panellid. "Leerlingen spreken zelfs af om naar de wc te gaan zodat ze samen kunnen vaper", zegt een ander. "Ze vaper op de toiletten", is een meermaals gehoord antwoord.

Verantwoording

Het onderzoek is gehouden op 25 t/m 27 oktober 2023, onder bijna 20.000 leden van het RTL Nieuwspanel. Onder wie 1600 ouders van kinderen op de middelbare school en ruim 300 mensen die op een middelbare school werken. Het onderzoek is na weging representatief voor vijf variabelen, namelijk: leeftijd, geslacht, opleiding, werkzaamheid en politieke voorkeur. Het RTL Nieuwspanel telt ruim 38.000 leden.

Opvallend is dan de vraag waar leerlingen hun vapes vandaan halen. Want e-sigaretten mogen officieel alleen verkocht worden aan mensen boven de 18 jaar, daarnaast is het online verkopen van een e-sigaret verboden. Staatssecretaris Maarten van Ooijen [gaf onlangs nog aan](#) - nadat door RTL Nieuws was aangetoond dat het online kopen van vapes [nog altijd kinderlijk eenvoudig](#) is - dat de boetes voor online verkopers flink omhoog gaan.

Het zou dus niet moeten kunnen dat leerlingen op scholen een vape in hun handen hebben. Maar toch is het 'de nieuwste trend', zegt een panellid. "Ze doen met de mode mee, anders ben je een loser", zegt een ander. "Bovenbouwleerlingen dagen brugklassers ook uit om het te proberen."

Vapedealers op scholen

Leerlingen krijgen de vapes, zo blijkt uit de rondgang, veelal via 'dealers'. Van de mensen die op een middelbare school werkt, geeft namelijk 39 procent aan dat er op hun school gedeald wordt. Ook ouders die meedeelden aan het onderzoek beaamen dat. "Er wordt in zijn klas gedeald", zo vertelt een ouder. "Er zijn dealers op school", zegt de ander.

[Er zijn tal van vape-smaakjes te verkrijgen.](#)

Oudere vrienden geven de vapes soms ook aan jonge kinderen, zo klinkt het, maar ook winkels lijken niet altijd te controleren op leeftijd, vertellen ouders. "Mijn kind kocht het in de nachtwinkel die het niet zo op heeft met de regels", legt iemand uit. "Mijn kind is 14 jaar en heeft het gewoon in de winkel gekocht", zegt de ander.

'In groep 7 en 8 vaper ze ook'

Ook nóg jongere kinderen, die nog op de basisschool zitten, vaper. Dat vertellen medewerkers van basisscholen die mee hebben gedaan aan het onderzoek. "In groep 7 en 8 hebben kinderen het al over vaper. Sommigen zeggen zelfs dat ze het al eens gedaan hebben. Kinderen hebben geen idee wat de gevolgen zijn en hoe slecht het is", vertelt één panellid. Een andere docent beaamt dat:

"Kinderen bij mij in de klas (groep 7/8) experimenteren al met vaperen. Ze vinden het lekker met een smaakje en zien niet in dat dit ook net als roken slecht voor de gezondheid is."

Meedoen aan het RTL Nieuwspanel?

Van kabinet tot koningshuis, van geld tot gezondheid: in het RTL Nieuwspanel kun jij meepraten over welke kant Nederland op moet. Laat je stem horen! [Aanmelden kan hier](#).

Veel scholen hebben wel een antirookbeleid, wat betekent dat er niet gerookt of gevaped mag worden in en rondom de school. Van de mensen die op een middelbare school werkt zegt 68 procent het beleid dat de school voert op vaperen te kennen. Van de ouders weet minder dan de helft (45 procent) wat het beleid is.

'Kluisjescontrole door politie'

Wat er gebeurt als leerlingen toch vaperen? "Vapes worden dan afgepakt", legt een medewerker uit. "Echter mogen wij ze bij de wet alleen tijdelijk afpakken en niet vernietigen. We zijn verplicht deze aan het eind van de dag weer mee te geven. Ook worden de ouders gebeld." Een ander personeelslid vertelt: "Als een kind betrapt wordt op vaperen, is er een schorsing en een gesprek met de ouders en teamleiders of directie. Bij het vermoeden van dealen wordt de politie ingeschakeld voor een kluisjescontrole."

Op sommige scholen mogen leerlingen in de bovenbouw wel vaperen, als zij schriftelijke toestemming hebben van de ouders, zeggen sommige medewerkers. "Ik vind dat ze dat moeten verbieden", geeft één medewerker aan.

Lees ook:

[Online verkoop vapes verboden, maar bestellen is kinderlijk eenvoudig](#)

Meer panelleden pleiten voor strengere regels, vooral vanuit de overheid. De overgrote meerderheid (80 procent) van het RTL Nieuwspanel vindt dat er meer maatregelen moeten komen om vaperen tegen te gaan. De meeste panelleden willen een vapeverbod voor kinderen onder de 18 jaar, 45 procent van de ondervraagden ziet dat wel zitten.

En ondanks dat staatssecretaris Maarten van Ooijen eerder al aan heeft gegeven dat een algeheel vapeverbod er niet gaat komen in Nederland, zien veel panelleden (38 procent) zo'n verbod wel zitten. Ook vaperen veel duurder maken zien veel mensen (44 procent) als een mogelijke oplossing voor het vapeprobleem. Een kwart (23 procent) van de ondervraagden is voorstander van het beboeten van kinderen onder de 18 jaar die vapes kopen.

Artsen voor de klas

Daar willen artsen niet op wachten, zij gaan de komende weken daarom zelf naar basis- en middelbare scholen toe om kinderen uitleg te geven over de gevaren van vaperen. Het is een initiatief van longpatholoog Danielle Cohen en longarts Frank Borm uit het Leids Universitair Medisch Centrum. De twee artsen wilden niet langer toekijken en afwachten 'tot tabak en e-sigaretten voorgoed uit de samenleving wordt verbannen', en bedachten daarom een lespakket met de naam 'Vaperen jouw keuze'.

Het blijkt een enorm succes, want het is inmiddels al ruim 2600 keer gedownload. In één maand tijd hebben zich daarnaast 230 artsen aangemeld om een les te verzorgen op een school. Gratis en in hun vrije tijd. "Ze maken hier tijd voor naast hun gewone werk, terwijl velen al een zeer hoge werkdruk hebben", vertelt Danielle.

'Het is het waard'

"Maar het informeren van kinderen is het waard, zelfs als er hierdoor maar een handjevol kinderen besluit niet te gaan beginnen met vaperen. Elk kind dat niet verslaafd raakt is er één."

Dat overmatig vaperen slecht voor je kan zijn, ondervond de 19-jarige Tieme. Hij belandde in het ziekenhuis met ernstige longklachten, vertelt hij in onderstaande video.

Bijlage 2: 'Een derde van alle leerlingen op onze school is verslaafd aan de vape'

De e-sigaret heeft het roken onder pubers [helemaal teruggebracht](#). In Hengelo kunnen veel jongeren al niet meer zonder. Op de schoolpleinen zelf is ondertussen een levendige handel ontstaan in *vapes*. „18k puffs? Geen probleem."

Joost Dijkgraaf 08-09-23, 11:35 Laatste update: 08-09-23, 12:02 **Tubantia**

Als deze donderdag de bel van de grote pauze gaat, stroomt het grasveld rond het Tichelpark in Hengelo al snel vol. Overal staan groepjes pubers, vaak met een gekleurd apparaatje verstopt in hun hand. Plukjes 'rook' cirkelen de lucht in. „Hier", zegt Sterre (15), terwijl ze wijst naar een blauwe lijn net buiten de school, „mogen we roken, er binnen niet." Pal naast haar prijkt het bord met het opschrift 'rookvrije generatie'.

'Sinds vorig jaar gaat het hard'

Middelbare scholieren van het Avila College en het Montessori College Twente in Hengelo en het Bonhoeffer College in Enschede schetsen een eenduidig beeld: de e-sigaret is in korte tijd heel populair geworden. „Toen we begonnen op deze school deed bijna niemand het nog, waren er een paar rokers. Maar sinds maart vorig jaar gaat het hard", zegt een jongen met blonde krullen, die niet met zijn naam in de krant wil omdat zijn moeder niet weet dat hij aan de *vape* is.

Volgens hem en andere scholieren 'zie je het gebruik overal, ook onder brugklassers'. „Ik denk dat twee derde van alle leerlingen het wel eens heeft geprobeerd, en dat een derde echt verslaafd is." Zijn vriendjes naast hem knikken instemmend.

Een meisje van 14, Jente, gebruikt de vape stiekem, haar ouders weten van niets. Dat kan eenvoudig, vertelt ze, omdat de *vape* geen zware tabakssmaak achterlaat. „Ik ben vorig jaar begonnen en gebruik hem steeds vaker. Het is verslavend. Ik vind het lekker dat het brandt in je keel." Ook op andere schoolpleinen in de regio geven scholieren aan dat 'bijna iedereen' wel een vape heeft.

Bas (14) durft er wel voor uit te komen dat hij de e-sigaret veel gebruikt. Zijn ouders weten ervan, zegt hij. „Er wordt gezegd dat het niet gezond is, maar persoonlijk merk ik er niets van. Het is niet zo dat ik met voetbal opeens minder lucht heb, ofzo."

Locatiegevoelig

Gentiana Bajselmani, preventiemedewerker van Tactus, ziet dat het gebruik van de e-sigaret wel heel locatiegevoelig is. Op sommige scholen zoals het Twickel College Delden speelt het helemaal niet, op andere is de situatie volgens haar juist extreem. „Maar als we tijdens voorlichtingsbijeenkomsten vragen: wie rookt er, dan gaan er tegenwoordig een paar handjes de lucht in. Vragen we: wie gebruikt een vape, dan gaan er heel veel handen omhoog."

Een vape met 6.000 puff, zoals hier van David (15) uit Hengelo, is geen uitzondering. Legale vapes bevatten veel minder puffs. © Wouter Borre

Op de schoolpleinen is intussen een levendige handel ontstaan in vapes. De 'gewone' legale wegwerpvapes uit de winkel bevatten zo'n zeshonderd puffs. Eén puff is vergelijkbaar met een trekje van een normale sigaret. Scholieren handelen in veel grotere vapes, die illegaal worden besteld in Amerika of China.

Dure hobby

„Je kunt hier alles krijgen, 9k vapes (9.000 puffs, red.) maar ook 18k is geen probleem”, zegt een puber, Valentijn in Enschede. Die laatste vape bevat zo'n 1200 sigaretten aan nicotine, oftewel zes sloffen. „Hoelang we daarmee doen? Soms twee, soms drie weken.” De 'hobby' kost pubers tientallen tot 100 euro in de maand, geven ze aan.

Ook in Hengelo lopen veel 'dealers' rond op de schoolpleinen, vertellen leerlingen. Ze worden actief benaderd zodra ze buiten staan of krijgen berichtjes op SnapChat. De dealers handelen in *vapes* en in gewone sigaretten. Een 16-jarig meisje, zittend op het gras in Hengelo, verwoordt het als volgt: „Het is vast allemaal slecht voor je, maar je wilt in je leven ook dingen uitproberen. Dit hoort erbij.”

Het is vast slecht voor je, maar je wilt in je leven ook dingen uitproberen. Dit hoort erbij

16-jarige scholiere in Hengelo

Bijlage 3: Veiligheidsbeeld Hengelo pag. 19.

“..... Vape, een elektronische sigaret, is niet verboden en die zien we al terug bij kinderen van 10 jaar oud. Een jeugdwerker betrapte een jongeren van 12 jaar met negen vapes in zijn tas. Gebruik is sterk verbonden aan handel en aan zwaardere criminaliteit. ...”

(onderdeel van bijlagen bij het integraal veiligheidsplan 2024 – 2026).